

Abstrakt

Po celou dobu vývoje našeho druhu tvoří zvířata významnou součást lidského prostředí a kultury. Je jim věnována větší pozornost než jiným stimulům a zájem o zvířata je doprovázen pozitivními, ale i negativními emocemi.

Tato práce se zabývá vztahem lidí ke třem třídám obratlovců – k obojživelníkům (Amphibia), savcům (Mammalia) a ptákům (Aves) – a klade si za cíl odhalit morfologické a další percepční charakteristiky (barva, vzor) těchto zvířat, které jsou zodpovědné za jejich hodnocení z hlediska atraktivity, vzbuzovaného strachu a znechucení, a dále prozkoumat souvislost negativních emocí s lidskými estetickými preferencemi.

Testování, jehož se zúčastnilo celkem 536 respondentů, odhalilo nejvýznamnější vliv celkového tvaru těla na hodnocení atraktivity obojživelníků a znechucení z nich. U savců a ptáků byla významným faktorem reálná velikost zvířat, kterou nebylo možné zcela odfiltrovat standardizací fotografií. Barvy měly ve všech případech pouze marginální vliv, sytost přispívala k pozitivnímu vnímání, naopak tmavé či nevýrazné barvy byly hodnoceny spíše negativně. Konkrétní barvy pak byly specifické pro jednotlivé skupiny.

Vztahy mezi zkoumanými veličinami nebyly u všech testovaných obratlovců shodné, např. u savců nekorelovala krása se strachem, u ptáků byl mezi nimi negativní vztah. Opakovaně se však potvrdilo, že jsou lidé nejvíce ochotni chránit druhy atraktivní a málo odporové. Krása a znechucení spolu negativně korelovaly vždy, lišila se však intenzita tohoto vztahu. Prokázala se také souvislost mezi výsledky psychologických dotazníků (DS-R a SNAQ) a hodnocením zvířat.

Klíčová slova: vztah ke zvířatům, lidské preference, krása, znechucení, strach, etnozoologie